

Eduskunnan talousvaliokunta 20.6.2022

E 76/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU)2021/241 muuttamiseksi elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetuksen 2021/10160, 2021/2115, direktiivin 2003/87/EY ja päätöksen KOM(2002) 231 muuttamisesta

Euroopan komissio pyrkii ratkaisemaan huippukalliin energian ongelmaa sekä irrottautumaan Venäjän energiasta RePowerEU-ohjelmalla, jonka se julkaisi kokonaisuudessaan toukokuun puolivälissä.

Komission ehdotus sisältää kolmenlaisia toimenpiteitä:

1. **Energian säästäminen:** EU-maiden kansalaisia halutaan kannustaa energian säästämiseen mm. kampanjan avulla.
2. **Energian hankinnan monipuolistaminen:** Komissio ehdottaa mm. maakaasun, nestetytetyin kaasun ja vedyn ostoon EU:n sisäistä yhteisostojärjestelmää. Lisäksi vedyn ja biometaanin tuotantotavoitteita lisätään lähivuosina.
3. **Uusiutuvien energialähteiden käyttöönnoton nopeuttaminen:** Esimerkiksi tuuli- ja aurinkoenergian käyttö on tarkoitus lähes kaksinkertaistaa vuoteen 2030 mennessä. Aurinkoenergian tuotantokapasiteetti halutaan kaksinkertaistaa jo vuoteen 2025 mennessä. Myös luvitusta on tarkoitus nopeuttaa nykyisestä.

Ohjelman ja sen rahoituksen pohjalla ovat EU:n elpymis- ja palautumistuki väline [Recovery and Resilience Facility](#) sekä EU-maiden kansalliset suunnitelmat.

Sitova energiatehokkuuden parantamistavoite nostetaan 9 prosentista 13 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteen asettamisessa pitäisi kuitenkin varmistaa, että se pystytään saavuttamaan kustannustehokkailla toimenpiteillä. Komissio suosittelee asuntojen lämpötilojen alentamista, yksityisautojen käytön vähentämistä, nopeusrajoitusten alentamista ja siirtymistä lentokoneista juniin EU:n sisäisillä reiteillä.

Valmisteilla on yhteinen ostomekanismi, joka neuvottelee ja koordinoi kaasun hankintaa jäsenmaiden puolesta. Mekanismiin osallistumisen on oltava jäsenmaille vapaaehtoista. Vetykäytäviä kehitetään Välimeren ja Pohjanmeren alueilla.

Uusiutuvien energialähteiden tavoite nostetaan 40 prosentista 45 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Korkeampi tavoite voi nostaa energian hintaa, koska erityisesti biomassojen saatavuus on rajallista ja niistä tulee kilpailua kysynnän kasvaessa. Aurinkoenergian tuotantokapasiteettia nostetaan kaksinkertaiseksi vuoteen 2025 mennessä ja 600 GW:iin vuoteen 2030 mennessä.

EU:n vedyn tuotannolle asetetaan tavoitteeksi 10 miljoonaa tonnia ja vedyn tuonnille lisäksi 10 miljoonaa tonnia vuoteen 2030 mennessä. Biometaanin tuotantoa nostetaan 35 miljardiin kuutiometriin vuoteen 2030 mennessä.

Komissio valmistelee carbon contracts for difference -mekanismin teollisuuden vihreän vedyn käytön edistämiseksi käyttäen päästökauppatuloja. Mekanismi on tervetullut mutta sen käyttöä ei pitäisi rahoittaa päästökauppatuloilla.

Komissio valmistelee lainsäädäntöpakettia nollapäästöisten ajoneuvojen edistämiseksi tietyn kokoluokan ylittävissä jukisissa- ja yritysautoissa.

Maakaasun ja sähkön siirtoverkkoja lisärahoitetaan 800 miljoonalla eurolla molempina vuosina 2022 ja 2023.

Teknologiaeteollisuus pitää komission suunnitelmaa hyvänä mutta joiltakin osin ylireagoitina.

RePowerEU:n positiiviset esitykset:

- + Energiatohokkuuden parantamisinvestointeja tuetaan alemmalla ALV-kannalla esimerkiksi energiatohokkaisiin lämmitysjärjestelmiin, lämmöneristyksen parantamiseen ja energiatohokkaisiin laitteisiin ja tuotteisiin, joskin olemassa olevan rakennuskannan energiataloudelliset peruskorjaushjelmat (renovation wave) puuttuvat.
- + Energian hankinnan monipuolistamiseksi kannustetaan vapaaehtoiseen yhteistyöhön kaasun, LNG:n ja vedyn hankinnassa luomalla kysyntäpooleja, infrastruktuuria optimoimalla ja energian hankintaa koordinoimalla.
- + Kaksinkertaistetaan lämpöpumppujen asennukset sekä maalämmön ja aurinkolämmön integrointi kaukolämpöjärjestelmiin.
- + Uusiutuville energialähteille määritellään go-to-alueita, joille rakentamisen lupamenettelyitä lyhennetään ja yksinkertaistetaan.
- + Eurooppalaisia arvoketjuja vahvistetaan identifioimalla mineraalivarat ja kriittisten raaka-aineiden hankkeet ottaen huomioon ympäristönsuojelun korkea taso sekä kiertotalouden ja resurssitohokkuuden edistäminen.
- + Komissio kannustaa uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämiseen [power purchase agreements](#) -ohjeistuksen avulla yhdessä Euroopan investointipankin EIB:n kanssa.

RePowerEU:n negatiiviset esitykset:

- Valmistellaan aurinkopaneelien asennuspakkoa uusiin julkisiin rakennuksiin, palvelurakennuksiin ja asuinrakennuksiin. Asennuspakko ei ole teknologianeutraali toimenpide eikä varsinkaan Suomen olosuhteissa kustannustehokas. Siksi esitystä ei pidä hyväksyä.
- Uusiutuvan vedyn ja sen tuotannon määrittelemiseksi on annettu kaksi delegoitua asetusta, jotka vaarantavat investoinnit vetytalouteen. Vedyn kestävän tuotannon on asetuksen mukaan tapahduttava uusiutuvalla sähköllä, jonka on oltava tuotettu uusilla rakennettavilla voimalaitoksilla (lisäisyysvaatimus). Lisäksi vedyn tuotannon sähköverkosta hankittavalla sähköllä on korreloitava ajallisesti uusiutuvan sähkön tuotannon kanssa. Nämä vaatimukset ovat kohtuuttomia.

Lisätietoja: Johtava asiantuntija Martti Kätkä (energiapolitiikka), puh. 050 380 4496, martti.katka@teknologiaeteollisuus.fi, twitter: @KatkaMartti